

M 21a

TEMPORADA
de música i dansa
d'Andorra la Vella
MoraBanc

Compañía Nacional de Danza

José Carlos Martínez - director

L'encant de la dansa

dissabte 21 de març | 21.30 h

35

ANIVERSARIO

COMPAÑÍA NACIONAL
DE **DANZA**

DIRECTOR ARTÍSTICO **JOSÉ CARLOS MARTÍNEZ**

LOEWE
FUNDACIÓN

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem

INSTITUTO NACIONAL
DE LAS ARTES ESCÉNICAS
Y DE LA MÚSICA

Centre de Congressos d'Andorra la Vella

35
ANIVERSARIO

COMPAÑÍA NACIONAL DE **DANZA**

DIRECTOR ARTÍSTICO **JOSÉ CARLOS MARTÍNEZ**

Història de la CND

La Compañía Nacional de Danza va ser fundada el 1979 amb el nom de Ballet Nacional de España Clásico, i va tenir com a primer director Víctor Ullate.

El febrer del 1983 es va fer càrrec de la direcció dels ballets Nacional Español i Nacional Clásico María de Ávila, qui va posar especial èmfasi a obrir les portes a coreografies com les de George Balanchine i Anthony Tudor. A més, María de Ávila va encarregar coreografies a Ray Barra, ballarí i coreògraf nord-americà resident a Espanya, i li va oferir posteriorment el càrrec de director estable, que va exercir fins al desembre del 1990.

El desembre del 1987 va ser nomenada directora artística del Ballet Maïa Plissétskaia, extraordinària ballarina russa.

El juny del 1990 Nacho Duato és nomenat director artístic de la Compañía Nacional de Danza, càrrec que va exercir durant vint anys, fins al juny del 2010. La seva incorporació va suposar un canvi innovador en la història de la formació, i es van incloure en el repertori de la companyia noves coreografies originals, juntament amb altres de contrastada qualitat. L'agost del 2010 Hervé Palito succeeix Duato com a director artístic durant un any. El 17 de desembre del 2010 el Ministeri de Cultura anuncia el nomenament de José Carlos Martínez com a nou director de la Compañía Nacional de Danza. Martínez pren possessió del càrrec l'1 de setembre del 2011.

El projecte del Ballarí Estrella del Ballet de l'Òpera de París per a la Compañía Nacional de Danza es basa en el foment i la difusió de l'art de la dansa i el seu extens repertori, reservant un ampli espai a la nova creació espanyola, sense oblidar els grans coreògrafs d'avui. Es tracta d'afavorir l'acostament de nous públics a la dansa i impulsar la projecció nacional i internacional de la CND, de conferir-li una nova identitat. S'estan inclouent en el repertori de la CND peces d'altres estils com el clàssic i el neoclàssic, sense oblidar mai la dansa contemporània i d'avantguarda.

José Carlos Martínez

Director de la Compañía Nacional de Danza – Ballari Estrella de l'Òpera de París – Premio Nacional de Danza 1999.

Inicia els estudis de ballet a Cartagena amb Pilar Molina. Entre el 1984 i el 1987 va estudiar al Centre de Danse International Rosella Hightower. Va guanyar el Prix de Lausanne i va ingressar a l'Òpera de París. El 1988 va ser triat personalment per Rudolf Nuriéiev per formar part del cos de ball del Ballet de l'Òpera de París. Després de guanyar el 1992 la Medalla d'Or en el Concurs Internacional de Varna, va ser nomenat Ballari Estrella del Ballet de l'Òpera de París el 1997, la màxima categoria en la jerarquia del ballet.

Al llarg de la seva carrera ha rebut altres premis importants com el Prix de l'Arop, Prix Carpeaux, premi Danza & Danza, Premi Léonide Massine-Positano, Premio Nacional de danza, Medalla d'Or de la Ciutat de Cartagena, premi Elegance et Talent France/Chine, Premi de les Arts Escèniques (València), Prix Benois de la Danse per la seva coreografia *Les Enfants du Paradis* o el Premi Danza València. Va ser receptor de la medalla d'honor del Festival Internacional de Granada per a la Compañía Nacional de Danza el 2013. És comanador de l'Orde de les Arts i les Lletres (França). Dins del repertori de José Carlos com a ballari destaquen els grans ballets clàssics i neoclàssics. Ha treballat, a més, amb la majoria dels grans coreògrafs del segle XX, des de Maurice Béjart fins a Pina Bausch, passant per Mats Ek o William Forsythe, alguns dels quals han creat peces per a ell. José Carlos Martínez ha ballat també en prestigioses companyies de tot el món en qualitat d'artista convidat.

Com a coreògraf ha creat: *Mi Favorita* (2002), *Delibes Suite* (2003), *Scaramouche* (per als alumnes de l'Òpera de París), *Paréntesis 1* (2005), *Soli-Ter i Mi Favorita* (2006), *El Olor de la Ausencia* (2007), *Les Enfants du Paradis* per al Ballet de l'Òpera de París (2008), *Ouverture en Deux mouvements i Scarlatti pas de deux* (2009), *Marco Polo, The Last Mission* per al Ballet de Xangai (2010) i *Resonance* per al Boston Ballet (2014).

El 2012 crea *Sonatas* per a la Compañía Nacional de Danza. El 2013 munta per a la CND les seves versions de *Raymonda Divertimento* i *Giselle* (pas a dos segon acte). I el 2014 munta el pas a dos d'*El Corsario* i *Don Quijote Suite*. José Carlos Martínez és el director artístic de la Compañía Nacional de Danza (Espanya) des del setembre del 2011.

Programa

Allegro Brillante

George Balanchine / Piotr Ilitx Txaiovski

Tres Preludis

Ben Stevenson / Serguei Rakhmàninov

Raymonda Divertimento

José Carlos Martínez / Aleksandr Glazunov

Minus 16

Ohad Naharin / collage

Allegro Brillante

Noëllie Conjeaud / Moisés Martín Cintas

Lucie Barthélèmy, María Muñoz, Giulia Paris, Nandita Shankardass Aitor Arrieta, Iván Sánchez, Roberto Sánchez, Benjamin Poirier

Coreografia: George Balanchine (© The George Balanchine Trust)

Música: Piotr Ilitx Txaiovski (Concert de piano núm. 3, op. 75)

Figurins: Nanette Glushak i Miguel Crespi

Pianista: Vessela Pelovska

Adaptació de disseny d'il·luminació: Nicolás Fischtel

Posada en escena: Nanette Glushak

Realització de vestuari: Miguel Crespi

Durada: 17 minuts

Estrenada pel New York City Ballet l'1 de març del 1956 al City Center of Music and Drama de Nova York. Estrenada per la Compañía Nacional de Danza el 24 de maig de 2014 al Teatro Real.

Allegro Brillante es caracteritza pel que Maria Tallchief (la ballarina per a la qual va ser creat el paper principal) anomena "un romanticisme rus expansiu". El vigorós ritme de la música fa que els passos semblin fins i tot més difícils, però el ballet descansa sobre una tècnica forta, un *timing* precís i una respiració del gest. Balanchine va dir: "conté tot allò que sé sobre el ballet clàssic en tretze minuts". El *Concert de piano núm. 3* de Txaiovski (1840-1893) fou originalment escrit com una simfonia.

Però quan estava gairebé completa, el compositor, no del tot satisfet, va convertir el primer moviment en una peça de concert per a piano i orquestra, per alterar més tard també l'*andante* i *finale* que havia compost. Txaiovski és un dels compositors romàntics més populars i influents. La seva música és expressiva, melòdica i gran en escala, amb riques orquestracions. Les seves creacions per a ballet, compostes en estreta relació amb Màrius Petipà, inclouen *El llac dels cignes*, *El trencanous* i *La Bella Dorment*.

La representació d'*Allegro Brillante*, un Ballet Balanchine®, es presenta gràcies a l'acord amb La Fundació George Balanchine i ha estat muntada d'acord amb els Serveis de Balanchine Style® i de Balanchine Technique® establerts i produïts per La Fundació.

George Balanchine. A partir de la tècnica clàssica acadèmica i recolzant-se en la frescor de la dansa abstracta, Balanchine va estendre el pont que va obrir pas al ballet com a part de l'explosió creativa del segle XX. Nascut a Rússia el 1904 però establert als Estats Units, va propiciar una nova estètica del ballet que buscava ballarins més ràpids, estilitzats i versàtils. Inspirant-se en la dona i els grans compositors, Balanchine va crear més de 400 ballets que avui es representen a tot el món. Del seu pas pel Ballet Mariïnski, els Ballets Russes de Diaghilev o el Ballet de l'Òpera de París va capturar la diversitat i riquesa del ballet i el 1948 va fundar, al costat de Lincoln Kirstein, el New York City Ballet, companyia per la qual va seguir coreografiant fins a la seva mort el 1983. A més d'*Allegro Brillante* (1956), la Compañía Nacional de Danza ha tingut en el seu repertori *Concerto Barocco* (1941), *Els quatre temperaments* (1946), *Serenade* (1934), *Txaikovski Pas de Deux* (1960), *Tema i variacions* (1947) i *Who Cares?* (1970).

Tres Preludis

Seh Yun Kim / Toby William Mallitt

Coreografia: Ben Stevenson, O.B.E.

Música: Serguei Rakhmàninov (Opus. 32/10, Opus. 23/1, Opus. 32/9)

Figurins i escenografia: Ben Stevenson

Disseny de llums: Ben Stevenson (adaptació Nicolás Fischel (A.A.I.))

Posada en escena: Trinidad Vives

Durada: 16 minuts

Estrenat per La Harkness Youth Company el 1969. Estrenat per La Compañía Nacional de Danza al Centre Cultural Terrassa, el 15 de desembre del 2012.

Tres Preludis, premiat internacionalment des de la seva creació per Ben Stevenson el 1969, està muntat sobre una selecció dels *Preludis* de Serguei Rakhmàninov. Ha estat representada nombroses vegades per companyies a tot el món, incloent-hi l'American Ballet Theater, el Ballet de l'Òpera de París i el Ballet de la Scala de Milà. El subtil i romàntic pas a dos se centra en els personatges de dos ballarins que s'enamoren mentre treballen en un estudi de dansa. Els tres moviments despleguen gran velocitat i intensitat en paral·lel a la passió que creix entre els ballarins. *Tres Preludis* va ser guardonada amb la medalla d'or per coreografia en el Concurs Internacional de Ballet de Varna, Bulgària, el 1972.

Ben Stevenson, OBE. Ballarí, coreògraf, professor i director de ballet britànic, nascut a Southsea el 4 d'abril del 1936. Va estudiar a l'Arts Educational School i va debutar amb el Theatre Arts Ballet el 1953. Fou ballarí del Sadler's Wells Ballet (1957-59) i primer ballarí i mestre de ballet del London Festival Ballet (1959-68). Va coreografiar *La Bella Dorment* (Txaiovski, 1967) per a aquesta companyia i *La Venta focs* (Prokófiev, 1970) per al Washington National Ballet. El 1969 va ser director de La Harkness Youth Company, companyia per la qual va coreografiar *Bartók Concerto* (Bartók, 1969), que es va presentar a Madrid l'any següent amb els solistes Susan Loehr i Robert Sceviers. Va ser director assistent del London Festival Ballet (1971-74), director artístic del Ballet de Chicago (1974-75), del Washington Ballet (1975-76) i del Ballet de Houston i la seva escola associada des del 1976 fins al 2003. Actualment és director artístic del Texas Ballet Theater. Va ser guardonat amb l'OBE (Orde de l'Imperi Britànic) el 1999.

Raymonda Divertimento

Lucie Barthélémy / Anthony Pina

Noëllie Conjeaud – Yae Gee Park

Maria Muñoz, Giulia Paris, Rebecca Connor, Nadia Khan, Clara Maroto, Nandita Shankardass

Aitor Arrieta, Álvaro Madrigal, Benjamin Poirier, Iván Sánchez, Roberto Sánchez, Rodrigo Sanz

Coreografia: José Carlos Martínez (inspirada en les versions de Màrius Petipà i Rudolf Nuréiev)

Música: Aleksandr Glazunov

Vestuari: Jordi Roig i Carmen Granell

Durada: 28 min

Estrena absoluta pel Ballet Imperial del Teatre Mariïnski de Sant Petersburg, el 19 de gener del 1898. Estrenat per La Compañía Nacional de Danza al Teatre Guerra de Lorca, el 18 d'octubre de 2013.

El ballet Raymonda –una de les últimes grans obres de Màrius Petipà– desplega els seus tres actes en una edat mitjana convencional, amb herois que parteixen cap a les croades. En la batalla, el cavaller Jean de Brienne haurà de salvar a la seva promesa Raymonda de les urpes dels sarraïns. L'última escena, per fi, els reunirà. Aquest “pas clàssic hongarès” és un extracte del gran *divertimento* final: el matrimoni de Raymonda i de Jean de Brienne, celebrat en presència del rei d'Hongria. De la mateixa manera que la música pren les seves tonalitats exòtiques de temes magiars, els passos clàssics s'adornen també de sabors hongaresos. Si les cames ballen en un pur estil clàssic, el bust i els braços adopten una gestualitat de “dansa de caràcter”.

“Dedicat a Maia Plissétskaia” José Carlos Martínez

Amb el nostre agraïment al Patronat Municipal de les Arts Escèniques i de la Imatge de l'Excm. Ajuntament de Saragossa per la cessió del vestuari de Raymonda.

Minus 16

Esteban Berlanga

Kayoko Everhart / Alessandro Riga

Helena Balla, Eugenia Brezzi, Noëllie Conjeaud, Rebecca Connor, Kayoko Everhart, Clara Maroto, Natalia Muñoz, Nandita Shankardass

Aitor Arieta, Esteban Berlanga, Álvaro Madrigal, Toby William Mattitt, Benjamin Poirier, Alessandro Riga, Rodrigo Sanz

Coreografia: Ohad Naharin

Música: Collage (*)

Figurins: Ohad Naharin

Disseny de llums: Avi Yona Bueno (Bambi)

Posada en escena: Shani Garfinkel i Shahr Biniamini

Durada: 40 minuts

Estrena mundial per la Batsheva Dance Company, al Lucent Dance Theater de la Haia, 1999. Estrenat per la Compañía Nacional de Danza al Teatro de la Zarzuela, Madrid, el 16 de novembre del 2013.

Comptant amb una eclèctica partitura que va des de Dean Martin fins al mambo, del tecno a la música tradicional israeliana, *Minus 16* d'Ohad Naharin utilitza la improvisació i l'aclamat mètode Gaga de Naharin, un llenguatge únic de moviment que trenca amb els vells hàbits, empenyent els ballarins a desafiar-se ells mateixos de maneres noves i diferents. L'obra és única a causa de la ruptura amb la barrera entre els intèrprets i els espectadors. *Minus 16* no només es delecta en la seva pròpia excentricitat sinó que també celebra el goig de ballar. La peça té elements d'impredictibilitat i diversió que fan de cada actuació de *Minus 16* una experiència deliciosament diferent.

* Música

It Must Be True, interpretat per The John Buzon Trio. Escrit per Gus Arnheim, Harry Barris i Gordon Clifford. Utilitzat amb el permís d'EMI Mills Music Inc.

Hava Nagila ©1963, ren. 1991 Surf Beat Music. Tots els drets reservats. Escrit i arranjat per Dick Dale sota llicència de Surf Beat Music (ASCAP).

Echad Mi Yode'a, lletra i música tradicional. Arranjat per The Tractor's Revenge (Green, Belleli, Leibovitch). Publicat per The Tractor's Revenge (Green, Belleli, Leibovitch).

Nisi Dominus, R.608 – IV. *Cum dederit* (Andante) de Vivaldi, interpretat per James Bowman, The Academy of Ancient Music i Christopher Hogwood.

Over The Rainbow d'E.Y. YIP Harburg i Harold Arlen. Utilitzat amb el permís d'EMI Feist Catalog Inc. One Hundred Percent (100%) ASCAP.

Hooray For Hollywood (Richard Whiting i Johnny Mercer) ©1937 (Renovat) WB Music Corp. (ASCAP) Tots els drets reservats. Utilitzat amb permís. Escrit per John Mercer i Richard Whiting. Utilitzat amb el permís de Warner/Chappell Music.

Sway per Pablo Beltrán Ruiz, Luis Demetrio, Traconis Molina i Norman Gimbel; Words West LLC d/b/a Butterfield Music (BMI).
Tots els drets reservats.

Ohad Naharin. Ohad Naharin és considerat un dels coreògrafs contemporanis de major rellevància en els nostres dies. Com a director artístic de la Batsheva Dance Company des del 1990, ha dirigit la companyia amb una visió artística arriscada reforçant el seu repertori amb les seves captivadores creacions. Naharin també és el creador d'un innovador llenguatge del moviment, Gaga, que ha enriquit la seva inventiva del moviment de manera extraordinària, i que va sorgir com una força emergent en el camp més ampli de les pràctiques de moviment tant per a ballarins com per a no ballarins. Nascut el 1952 a Kibbutz Mizra, Ohad Naharin va començar la seva formació en dansa a la Batsheva Dance Company el 1974. Durant el seu primer any a la companyia, Martha Graham, com a coreògrafa convidada, va assenyalar Naharin pel seu talent i el va convidar a unir-se a la seva pròpia companyia a Nova York. Durant la seva estada a Nova York, Naharin va estudiar a la School of American Ballet, completant més tard la seva formació a La Juilliard School. Va prosseguir actuant internacionalment amb la Israel's Bat-Dor Dance Company i el Ballet del Segle XX de Maurice Béjart a Brussel·les. El 1980 Naharin torna a Nova York, on debuta a l'estudi Kazuko Hirabayashi. Aquest mateix any forma l'Ohad Naharin Dance Company amb la seva dona, Mari Kajiwaru, que mor el 2001. Des del 1980 fins al 1990, la companyia de Naharin va actuar amb gran èxit. Naharin va començar a rebre encàrrecs d'altres companyies de prestigi internacional, incloent-hi Batsheva, Kibbutz Contemporary Dance Company, i Nederlands Dans Theater. El 1990 Naharin va ser nomenat director artístic de la Batsheva Dance Company, càrrec que ostenta fins avui dia, excepte per la temporada 2003-2004 en què va ser coreògraf de la Casa.

Naharin ha coreografiat durant aquest període més de 20 obres per a la Batsheva i la seva companyia júnior, Batsheva Ensemble.

Ha remuntat 10 altres treballs seus per a la companyia i ha creat la peça Deca Dance, que combina extractes de les seves obres en un treball en evolució constant.

Fitxa tècnica

Director artístic: José Carlos Martínez

Director adjunt: Daniel Pascual

Gerent: Alejandra Torremocha

Director artístic adjunt: Pino Alosa

Ballarins principals: Kayoko Everhart, Seh Yun Kim, Esteban Berlanga, Moisés Martín, Javier Monzón, Anthony Pina, Alessandro Riga

Ballarins solistes: Noëllie Conjeaud, Emilia Gisladóttir, Jessica Lyall, Natalia Muñoz, Yae Gee Park, Antonio De Rosa, Francisco Lorenzo, Aleix Mañé, Isaac Montllor, Daan Vervoort, Toby William Mallit

Cos de ball: Mar Aguiló, Aida Badía, Helena Balla, Lucie Barthélémy, Elisabet Biosca, Eugenia Brezzi, Rebecca Connor, Sara Fernández, Nadia Kahn, Agnès López, Clara Maroto, María Muñoz, Allie Papazian, Giulia Paris, Nandita Shankardass, Aitor Arrieta, Jacopo Giarda, Erez Ilan, Álvaro Madrigal, Benjamín Poirier, Mattia Russo, Iván Sánchez, Roberto Sánchez, Rodrigo Sanz, Joel Toledo

Ballet masters: Stéphane Phavorin, Yoko Taira, Cati Arteaga, Elna Matamoros

Coordinador artístic: Jesús Florencio

Pianistes: Carlos Faxas, Viktoria Glushchenko

Fisioterapeuta: Sara Álvarez

Massatgista: Mateo Martín

Directora de Comunicació: Maite Villanueva

Ajudant de directora de Comunicació: José Antonio Beguiristain

Directora de Producció: Sonia Sánchez

Producció: Luis Martín Oya, Javier Serrano

Ajudant de director adjunt: Amanda Pérez Vega

Coordinació activitats CND: Esther Viñuela

Administració: Susana Sánchez-Redondo

Personal: Rosa González

Recepció: Miguel Ángel Cruz, Teresa Morató

Director tècnic: Luis Martínez

Regidor: José Álvaro Cotillo

Maquinària: Francisco Padilla

Electricitat: Lucas González, Juan Carlos Gallardo, José Manuel Román

Audiovisuals: Jesús Santos, Pedro Álvaro, Rafa Giménez

Sastreria: Ana Guerrero, M. del Carmen Ortega, Mar Aguado, Cristina Ortega

Regidora Vestuari: Luisa Ramos

Attrezz: José Luis Mora, Francisco Javier Hernández

Magatzem: Reyes Sánchez

TEMPORADA de música i dansa d'Andorra la Vella MoraBanc

venda d'entrades

AFORAMENT LIMITAT

per internet:

www.morabanc.ad/entrades

Centre de Congressos
d'Andorra la Vella
Andorra Turisme

Departament de Cultura
del Comú d'Andorra
la Vella a "La Llacuna"
Oficina de Turisme Comunal
Oficina Nacional de Turisme

organitzen

col·laborador especial

col·laborador

www.temporadamorabanc.com